

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ / MAGISTERSKÉ PRÁCE
OPONENT

Název	Analýza biografických příběhů dívek z DÚ se zaměřením na závislostní chování
Autor	Julia Blajko
Vedoucí práce	Mgr. Petr Matoušek
Oponent práce	Mgr. Jaroslav Šejvl, Ph.D.

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů).</p> <p>Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jeden či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky (1-2).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4).</p> <p>Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).</p>	3 / max. 5
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je</p>	4 / max. 20

	předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).	
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>~~Nedostatečná úroveň~~ – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (5-10).</p> <p>~~Velmi dobrá úroveň~~ – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (16-20).</p>	10 / max. 20
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>~~Nedostatečná úroveň~~ – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-8).</p> <p>Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (9-16).</p> <p>~~Velmi dobrá úroveň~~ – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (17-23).</p> <p>~~Výborná úroveň~~ – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (24-30).</p>	14 / max. 30

<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p> <p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>~~Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2).~~</p> <p>Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5).</p> <p>~~Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8).~~</p> <p>~~Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).~~</p>	<p>5 / max. 10</p>
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p> <p>Obsahuje práce všechny klíčové části?</p> <p>Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?</p> <p>Je práce logicky uspořádána?</p> <p>Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>~~Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3).~~</p> <p>Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7).</p> <p>~~Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu (8-11)~~</p> <p>~~Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).~~</p>	<p>5 / max. 15</p>

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta / vedoucího práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)

Ad abstrakt: Obecně považuji strukturovaný abstrakt za vhodnější a přínosnější formu přehledu o daném textu, ale není mi zcela jasné, proč autorka ve východiscích uvádí výzkumné otázky práce. Pokud je chtěla manifestovat, měly být – podle mého názoru – uvedeny v cílech. Východiska jsou velmi obecná a činí dojem, že práce je zaměřena výhradně na oblast návykových látek, bez další konsekvence k projevům násilí a poskytnutím službám. Celkově mohla být struktura a obsahu abstraktu věnována větší pečlivost, zejména pokud je autorka v dalších částech výrazně preciznější a strukturovanější.

Byl jsem poněkud překvapen obsahem kapitol teoretické části. V úvodu teoretické části jsem očekával, že autorka bude akcentovat jednak východiska, jednak současný stav poznání – a to jak s ohledem na domácí, tak i zahraniční literaturu s tím, že samozřejmě není vadou, pokud popíše strukturu práce a logiku jejího členění. To však nebylo naplněno. Kapitola o oboru adiktologie mi přijde zcela nadbytečná, stejně tak jako popis diagnostických kritérií podle MKN 10. Pokud chtěla autorka demonstrovat vývoj v oboru při diagnostice závislosti, rozuměl bych takovému popisu s ohledem na vývoj oboru za využití literatury z let 2015 až 2020, nikoli 20 a 16 let staré práce, byť uznávaných odborníků. Rovněž nerozumím vymezení pojmu mladistvého ve světle definice OSN bez uvedení, jak tomuto pojmu rozumí národní legislativa. Ve třetím odstavci kap. 2.3. zcela chybí odkaz na právní předpis, který je zde citován. Doporučoval bych autorce citovat novější práce, zejm. pokud provádí výzkum se současnými mladistvými a použít i např. komentář k zák. č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže). Autorka se rovněž nevyrovnala s disproporcí definice mladistvého podle úmluvy OSN a národní legislativy. Nedává příliš logiku odst. 2 a 3, kdy v odst. 2 autorka proklamuje ochranu práv a v dalším odstavci rovnou cituje instrumenty trestně právní bez toho, aby se zmínila o míře škodlivosti jednání, aby byl použit trestně právní nástroj. Zcela absentuje zmínka o tom, že TZ je ultima ratio a mají být použity – pokud je to možné nejdříve zcela odlišné právní instrumenty. Na to navazující odstavce o tom, jak je dospívání významné pro další vývoj a orientaci člověka považuji za zcela nedostatečný, a neměl by být – podle mého názoru – propojen s právními sankcemi; zasluhuje vlastní kapitolu. Chybí rovněž – alespoň stručně – popis procesu umístování dítěte do DÚ. Autorka používá synonymně pojmy mladistvý a dítě, což je min.

právně nesprávné. Rovněž bych diskutoval o tom, zda vychovatel nemůže mít přirozenou autoritu, ale to bych zabíhal příliš do detailů (vidi s. 11).

Kapitol č. 3 se má věnovat adiktologické léčbě mladistvých, ale je zde pouze kapitola věnující se detoxifikaci (v té jsou nelogicky zařazeny zmínky o substituci), na kterou navazuje kapitola o dětské a dorostové psychiatrii (proč ne dětské a dorostové adiktologii?), kde není nic uvedeno o závislostech, a na psychiatrické (nikoli závislostní) poruchy navazuje text o délce ústavní léčby. Chybí další možné formy léčby a následuje bez jakéhokoli úvodu o systému DÚ konkrétní zařízení – Cesta Řevnice. Závěr práce je zpracován spíše populárně naučnou formou – chybí jakýkoli odkaz na vědecká data a statistiku. V druhém odstavci se autorka mýlí, když uvádí, že teoretická část sloužila k pochopení základních pojmů, naopak.

K praktické části – postrádám vzor polostrukturovaného rozhovoru, ze kterého by bylo zřejmé, jak byl obsahově rozhovor veden, autorka neuvádí, co dále provedla s audiozáznamem. Je otázkou, zda autorka mohla, s ohledem na svoji pracovní pozici nahlížet do dokumentace respondentek, což ovšem manifestuje (s. 20). Souhlas s účastí na výzkumu není to samé jako souhlas k nahlédnutí do dokumentace.

Nejsem si jistý, zda je autorka skutečně v kapitole 5 (s. 20 – s. 22 nahoře) autorem všech myšlenek (zejm. 5.1.3. činí dojem citovaného textu). Podkapitoly rodina, rodiče a sourozenci jsou běžná sdělení týkající se těchto sociálních skupin, ale najednou v podkapitole výchova jsou tři odstavce citací bez toho, zda se jedná o sdělení jedné respondentky, nebo více. V kapitole násilí bych uvítal spíše odkazy na definici násilí v našem prostředí, nebo na uvedení, zda se definice OSN shoduje s definicí naší legislativy. Smysl zařazení kapitoly 5.4 mi zcela uniká, v kapitole jsou popsány běžné účinky NL a až v kapitole tabák jsou opět dvě citace bez bližší identifikace. Kapitola reflexe je podle mého názoru naprosto nedostatečná.

Závěry autorky jsou z mého pohledu příliš zjednodušující, rigidní, - v podstatě černobílé. Závěr je celý nic neříkající

V práci se vyskytují drobné jazykové nepřesnosti, které ovšem žádným zásadním způsobem nenarušují její koncepci. Citace nejsou podle požadované normy APA. Nevýhodou práce jsou i absentující nebo špatně provedené citace právních předpisů, chybí odkazy na zákonná ustanovení – viz např. s. 10 až 11. Bylo pro mne otázkou, zda tuto práci doporučit k obhajobě a jak ji celkově hodnotit? Práce celá na mne činí dojem, že autorka měla dobrý záměr, který se jí absolutně

	<p>nepodařilo realizovat. Autorka sama uvádí, že je praktik, který pracuje v zařízení DÚ, a měla tedy nejen dostatečný časový prostor, ale i velmi dobrý vhled do dané problematiky a do fungování tohoto typu zařízení. Celé práce na mne činí dojem, že nebyl promyšlena, byla – alespoň podle mého názoru – zpracována velmi povrchně bez akcentace hlubšího zaměření a pravděpodobně i ve velmi krátkém časovém úseku. Samostatnou otázkou je, jak často a jak pečlivě autorka konzultovala svoji práci s vedoucím Dr. Petrem Matouškem, a jak dbala jeho rad a pokynů, příp. jak se vypořádávala s jeho podněty a připomínkami. Při jiném uchopení mohla být práce excelentním přínosem pro obor a poznáním příčinné souvislosti mezi užíváním NL a traumaty. Tento potenciál nebyl absolutně využit.</p> <p>I přes všechny shora uvedené skutečnosti dává bodový součet potřebný počet pro doporučení práce k obhajobě (byť při spodní hranici), a tím autorka získává šanci před komisí práci obhájit a vysvětlit slabá místa, která se v práci vyskytují.</p>
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaké jsou možnosti léčebného přístupu v rámci závislostí u dětí, které jsou umístěny v DÚ? 2. Postupovala byste odlišně, pokud byste Váš výzkum opakovala? Pokud ano, v čem a proč?
Body celkem	41 / max. 100 bodů
Navrhované hodnocení	<i>práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím dobře</i>
Datum	18. srpna 2020
Jméno a příjmení, podpis	Jaroslav Šejvl